

**Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет прокуратури та слідства (кримінальної юстиції)
Кафедра криміналістики, судових експертиз та поліграфології**

**Національний центр судових експертиз при
Міністерстві юстиції Республіки Молдова
Одеський науково-дослідний інститут судових
експертиз Міністерства юстиції України**

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«ЕКСПЕРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА НАЦІОНАЛЬНА ПРАКТИКА»

27 листопада 2025 року, місто Одеса

**EXPERT SUPPORT IN THE INVESTIGATION OF
ORGANIZED CRIME:
INTERNATIONAL EXPERIENCE AND NATIONAL
PRACTICE**

**Proceedings of the International Scientific and Practical
Conference**

27 November 2025

*Odesa
2025*

*Рекомендовано до друку рішенням кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології НУ«ОЮА» (протокол № 9 від 24 листопада 2025 року)
Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради ОНДІСЕ (протокол №9 від 1 грудня 2025 року)*

Експертне забезпечення розслідування організованої злочинності: міжнародний досвід та національна практика: збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. м. Одеса, 27 листоп. 2025 р. / [орг. комітет: С. Ківалов, М. Аракелян, О. Катаррага, Д. Кішко, Д. Колодін, А. Колодіна, Л. Аркуша та ін.]; Нац. ун-т Одеськ. юрид. акад. кафедра криміналістики, суд. експертиз та поліграф.; Нац. центр суд. експерт. при Міністер. юстиц. Респуб. Молдова; Одеськ. Наук.-дослідн. ін-т суд. експер. Міністер. юстиції України. Одеса: НУ «ОЮА», 2025. 450 с.

У збірнику викладено матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Експертне забезпечення розслідування організованої злочинності: міжнародний досвід та національна практика», в якій взяло участь понад 100 науковців і практиків з України та інших держав Європи. Представлено актуальні дослідження обговорень таких наукових і практичних проблем, як: експертне забезпечення протидії окремим видам організованої злочинності; використання спеціальних знань та експертне забезпечення розслідування організованої злочинності в умовах збройного конфлікту; міжнародна співпраця у сфері експертного забезпечення протидії організований злочинності: досвід та практика; інформаційне забезпечення правоохоронних органів у боротьбі з організованою злочинною діяльністю; інноваційні технології та сучасні методи розслідування у протидії організованій злочинності; кримінально-правові, кримінально-процесуальні та кримінологічні проблеми забезпечення протидії організованій злочинності.

Висловлюємо вдячність усім авторам за активну участь, якісний науковий матеріал та високий рівень академічної доброчесності.

Матеріали викладені в авторській редакції.

Відповідальність за зміст, наукову новизну, коректність цитування та достовірність фактичного матеріалу несуть автори.

© НУ «Одеська юридична академія», 2025
© Автори статей, 2025

*Recommended for publication by the decision of the Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology NU «OLA» (Pr. 9, November 24, 2025)
Recommended for publication by the decision of the Academic Council of ONDISE (Pr. 9, December 1, 2025)*

Expert Support in the Investigation of Organized Crime: International Experience and National Practice: Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (Odesa, 27 November 2025) / [Organizing Committee: S. Kivalov, M. Arakelyan, O. Cataraga, D. Kishko, D. Kolodin, A. Kolodina, L. Arkusha et al.]; National University «Odesa Law Academy», Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology; National Centre of Judicial Expertise of the Ministry of Justice of the Republic of Moldova; Odesa Scientific Research Institute of Forensic Examinations of the Ministry of Justice of Ukraine. Odesa:NU«OLA», 2025. 450 p.

The Proceedings contain papers presented at the International Scientific and Practical Conference «Expert Support in the Investigation of Organized Crime: International Experience and National Practice», which brought together over 100 scholars and practitioners from Ukraine and other European countries. The materials address urgent scientific and practical issues, such as expert support for combating specific types of organized crime; the use of specialized knowledge and expert support for investigating organized crime during armed conflict; international cooperation in forensic support for combating organized crime; information support for law enforcement in countering organized criminal activity; innovative technologies and modern investigative methods; and criminal law, criminal procedure, and criminological issues in ensuring effective counteraction to organized crime.

We express our sincere gratitude to all authors for their active participation, high-quality academic contributions, and strong adherence to academic integrity.

The materials are published in the authors' original versions.

Authors bear responsibility for the content, scientific novelty, accuracy of citations, and reliability of factual information.

© National University «Odesa Law Academy», 2025
© Authors of articles, 2025

Юрій ВІНОКУРОВ

ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ЗНАНЬ У РОЗСЛІДУВАННІ
ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ У СФЕРІ ЕКОНОМІКИ.....170

Марина ВОЙЧИШЕНА

КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ.....174

Ростислав ГОЛОВАЧ, Сергій ШЕРЕМЕТОВ, Володимир БАБЕНКО

СУДОВА ВІЙСЬКОВА ЕКСПЕРТИЗА У ПРОТИДІЇ ВІЙСЬКОВІЙ ОРГАНІЗОВАНИЙ
ЗЛОЧИННОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ.....177

Polixenia GRECU

SEMNIFICAȚIA URMELOR DE APĂRARE ÎN INTERPRETAREA MECANISMULUI
AGRESIUNII.....182

Єлизавета ДРИГА

ЗНАЧЕННЯ ВИСНОВКУ СПЕЦІАЛІСТА У ПРОВАДЖЕННЯХ ПРО НЕЗАКОННИЙ ОБІГ
ЗБРОЇ ТА БОЄПРИПАСІВ.....186

Віктор ЗАГОРОДНІЙ, Ігор ЗАГОРОДНІЙ

ВЛАСНІ СПЕЦІАЛЬНІ КРИМІНАЛІСТИЧНІ ЗНАННЯ СЛІДЧОГО ТА ДЕТЕКТИВА.....190

Юлія ЗГОДА

РОЛЬ СУДОВО-ЕКСПЕРТНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КОРИСЛИВИХ
КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО АБО НАДЗВИЧАЙНОГО
СТАНУ.....194

Христина КІЛІМІЧЕНКО

ОСНОВИ ВИКОРИСТАННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ЗНАНЬ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ДО
ПРОВЕДЕННЯ ДОПИТІВ ЖІНОК, ПРИЧЕТНИХ ДО ВЧИНЕННЯ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ
ОСНОВ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ.....197

Олександр КОТЛЯРЕНКО

БОЙОВИЙ ІМУНІТЕТ ЯК ЧИННИК ТРАНСФОРМАЦІЇ ЗАВДАНЬ СУДОВОЇ ВІЙСЬКОВОЇ
ЕКСПЕРТИЗИ..... 200

Дар'я КРИВЕНЧЕНКО, Юлія СЕМКО

ЩОДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ЛІНГВІСТИЧНИХ ОЗНАК ЗАКЛИКІВ ДО ПІДТРИМКИ
РІШЕНЬ ТА/АБО ДІЙ ДЕРЖАВИ-АГРЕСОРА, ЗБРОЙНИХ ФОРМУВАНЬ ТА/АБО
ОКУПАЦІЙНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ ДЕРЖАВИ-АГРЕСОРА.....204

Сергій ЛЯХОВЕЦЬКИЙ

КОНТЕНТ-АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ У КОНТЕКСТІ ВИЯВЛЕННЯ ОЗНАК
ДОВЕДЕННЯ ОСОБИ ДО САМОГУБСТВА.....209

Ірина МАКОГІН

ОСОБЛИВОСТІ ЕКСПЕРТИЗИ ХОЛОДНОЇ ЗБРОЇ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ
ЩОДО ВБИВСТВ, ВЧИНЕНИХ ЧЕРЕЗ НЕОБЕРЕЖНІСТЬ.....212

Згода Юлія

*аспірантка кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології
Національного університету «Одеська юридична академія»,*

м. Одеса, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-3810-170X>

електронна адреса: zghda.yuliia@onu.edu.ua

**РОЛЬ СУДОВО-ЕКСПЕРТНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ПІД ЧАС
РОЗСЛІДУВАННЯ КОРИСЛИВИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ
В УМОВАХ ВОЄННОГО АБО НАДЗВИЧАЙНОГО СТАНУ**

У тезах розглянуті положення, що стосуються значення та ролі проведення судових експертиз під час розслідування корисливих кримінальних правопорушень в умовах воєнного або надзвичайного стану. Визначені основні тактичні та стратегічні завдання, вирішення яких у тому числі нерозривно пов'язане із використанням спеціальних знань саме у формі проведення судових експертиз.

Ключові слова: корисливі кримінальні правопорушення, спеціальні знання, судові експертизи.

Zghda Yuliia

postgraduate student of the Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology,

National University «Odesa Law Academy», Odesa, Ukraine

**THE ROLE OF FORENSIC EXPERT EXAMINATIONS DURING THE
INVESTIGATION OF MERGER-BASED CRIMINAL OFFENSES IN
CONDITIONS OF WAR OR STATE OF EMERGENCY**

The theses consider the provisions relating to the significance and role of conducting forensic examinations during the investigation of mercenary criminal offenses in conditions of war or state of emergency. The main tactical and strategic tasks are identified, the solution of which, among other things, is inextricably linked to the use of special knowledge in the form of conducting forensic examinations.

Keywords: mercenary criminal offenses, special knowledge, forensic examinations.

Повнота та об'єктивність розслідування корисливих кримінальних правопорушень передбачає необхідність проведення різних видів судових експертиз для встановлення широкого кола обставин, що є важливими як для руху досудового розслідування, так і належної кваліфікації дій злочинця або злочинної групи. У контексті воєнного або надзвичайного стану роль судово-експертних

Section 2. Use of special knowledge and expert support for the investigation of organized crime in conditions
of armed conflict

досліджень істотно посилюється ще й у зв'язку із тим фактом, що стандартні алгоритми здійснення розслідування нерідко дають збій та не можуть бути повноцінно реалізовані через дестабілізацію безпекової ситуації в країні, ускладнених умов фіксації доказової інформації та високою мобільністю окремих злочинців та злочинних груп. За таких обставин експертні дослідження стають однією з ключових гарантій забезпечення об'єктивності, достовірності та непохитності доказової бази під час розслідування корисливих кримінальних правопорушень.

Відповідно до ст.1 Закону України «Про судову експертизу», «судова експертиза – це дослідження на основі спеціальних знань у галузі науки, техніки, мистецтва, ремесла тощо об'єктів, явищ і процесів з метою надання висновку з питань, що є або будуть предметом судового розгляду» [1]. Висновок експерта як кінцевий продукт проведення певної судової експертизи є важливим джерелом доказів при розслідуванні усіх без винятку кримінальних правопорушень. Тому загальноприйнятим у криміналістичній науковій літературі є визначення судових експертиз як однієї із основних процесуальних форм використання спеціальних знань у розслідуванні.

А.М. Тимчишин звертає увагу на той факт, що у деяких випадках вирішення слідчих ситуацій, що склалися у розслідуванні, є неможливим без залучення експерта і проведення відповідних обставинам слідства судових експертиз [2, с.232]. Дане твердження є надзвичайно актуальним, адже чітко відповідає сучасним реаліям вітчизняної слідчої та експертної практики, бо об'єкти, які підлягають експертному дослідженню, можуть зазнавати додаткових ушкоджень унаслідок бойових дій або перебувати на територіях із обмеженим доступом (на тимчасово окупованих територіях або територіях ведення бойових дій). Така ситуація створює підвищені вимоги до оперативності реагування слідчого та точності їх первинної криміналістичної фіксації. За таких обставин роль експерта є визначальною, адже саме він здатний виявити у пошкоджених або частково знищених об'єктах ті фактичні дані, які дозволяють відновити первинну картину злочинної події.

Під час розслідування корисливих кримінальних правопорушень в умовах воєнного або надзвичайного стану судові експертизи забезпечують вирішення ряду важливих тактичних та стратегічних завдань, зокрема дозволяють:

- ідентифікувати осіб, причетних до вчинення корисливих кримінальних правопорушень;
- виявити інші нерозкриті кримінальні правопорушення, до яких причетний злочинець або злочинна група;
- встановити причину знищення, пошкодження або зникнення майна (що є важливим у контексті існування об'єктивної можливості знищення, пошкодження або зникнення майна не лише через корисливі дії конкретної особи

або групи осіб, а у зв'язку зі злочинною активністю армії РФ та ракетними обстрілами цивільних об'єктів);

- встановити безпосередній спосіб та час учинення злочину;
- виявити ознаки маскування корисливих кримінальних правопорушень під наслідки бойових дій;
- ідентифікувати знаряддя, які використовувалися для вчинення злочину;
- процесуальним шляхом зафіксувати факт заподіяння майнової шкоди та визначити її розмір;
- виявити подробики та приховані маніпуляції з різноманітними документами;
- встановити існування причинно-наслідкових зв'язків між підозрюваним, його діями та предметом злочинного посягання у просторово-часовому контексті.

Таким чином, судово-експертні дослідження під час розслідування корисливих кримінальних правопорушень в умовах воєнного або надзвичайного стану є одним з основних засобів установлення істини у кримінальному провадженні. Проведення різноманітних судових експертиз забезпечує можливість відтворення обставин учиненого корисливого злочину в умовах, коли інші джерела доказової інформації істотно обмежені або недоступні, а також гарантує високий рівень доказової надійності, необхідний для прийняття законних і обґрунтованих процесуальних рішень.

Перелік використаних джерел:

1. Про судову експертизу: Закон України від 25 лютого 1994 року № 4038-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text>
2. Тимчишин А.М. Судова експертиза як процесуальна форма використання спеціальних знань у кримінальному провадженні. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2023. №1. С.228-235.